

Regionkontoret
Agneta Roos
Tfn 018-611 61 22
E-post agneta.roos@region uppsala.se

Socialdepartementet

Remissyttrande avseende När behovet får styra - ett tandvårdssystem för en mer jämlik tandhälsa

Sammanfattning

Region Uppsala är i huvudsak positiva till utredningens förslag.

Det behövs vägledande principer för hur tandvård bör bedrivas och organiseras

Regionens planeringsansvar för tandvården utifrån befolkningens behov förutsätter en god samverkan mellan regionen och offentlig och privat samverkan. Region Uppsala är positiv till att samverkan ska ske i planering och utveckling av tandvården och att det ska förtydligas i tandvårdslagen enligt utredningen. Förslagen om hur samverkan/samråd ska genomföras med regionala privata aktörer är dock vaga och det är tveksamt om det kommer att leda till ökat engagemang inom de sektorer av tandvården som regionerna via folktandvården idag ansvarar för.

Reformering av de särskilda tandvårdsstöden behövs för att nå ett mer jämlikt, resurseffektivt och förutsägbart system

Utredningen föreslår ett nationellt regelverk som ska vara lika över hela landet. Region Uppsala anser att ett sådant regelverk skulle underlätta för såväl patienter som vårdgivare. Idag skiljer sig de olika regionernas regelverk åt.

Bedömningar och förslag som avser hela tandvårdssystemet

Tandvårdslagen föreslås ändras så att regionen, och inte folktandvården, ska ansvara för en fullständig tandvård för barn och unga vuxna samt specialisttandvård

för vuxna. Region Uppsala anser att det inte klarlagt i utredningen hur det ska ske i praktiken.

Bedömningar och förslag som avser tandvård till barn och unga vuxna

Utredningen föreslår att unga vuxna 20-23 år ska ingå i det statliga tandvårdsstödet. Region Uppsala är positiva till detta eftersom den nuvarande höjda åldersgränsen ökat regionens administration och administrativa omkostnader. Patientgruppen för 20-23-åringar får visserligen en ökad patient-kostnad men den bedöms som låg då gruppen inte har ett stort vårdbehov.

Bedömningar och förslag som avser tandvård till vuxna utan särskilda behov

En individuell tandhälsoplan ska erbjudas alla patienter inom det statliga tandvårdsstödet föreslås i utredningen. Planen ska omfatta undersökning och riskbedömning samt viss förebyggande tandvård. Patientavgiften föreslås bli 200 kr per besök. Vårdgivaren föreslås få en fast åtgärdsbaserad ersättning. Allmänt tandvårdsbidrag (ATB) och särskilt tandvårdsbidrag (STB) föreslås upphöra. Region Uppsala är positiv till förslaget men är tveksam till att konsekvensen blir en förbättrad tillgänglighet till tandvård generellt i landet. I storstadsregionerna där det finns ett stort utbud av tandvård finns risk att patienterna betalar enligt prislistan utan subventionering för att få komma oftare till tandvård än vad tandhälsoplanen visar.

Region Uppsala är positiv till att utredningen föreslår ett nytt statligt högkostnads-skydd. Utredningen presenterar fyra alternativ med kostnader för staten mellan 1,6 och 6,5 miljarder kronor per år. Region Uppsala förordar det andra alternativet som är en öppenvårdsmodell med två beloppsgränser. Modellen liknar den nuvarande modellen vilket bör underlätta förståelsen för vårdgivare och patienter.

Bedömningar och förslag som avser tandvård till vuxna med särskilda behov

Region Uppsala är positiv till att det regionala särskilda tandvårdsstödet föreslås upphöra och ersättas med ett statligt selektivt tandvårdsstöd. Region Uppsala anser att det kommer bli tydligare för patienterna och vårdgivarna med en huvudman.

Utredningen föreslår att ett kompletterande nytt regionalt tandvårdsstöd ska införas i samverkan med hälso- och sjukvården för övriga vuxna med särskilda behov, med patientavgift som inom öppen hälso- och sjukvård. Region Uppsala är positiv till förslaget då dessa patienters sjukvårds- och tandvårdsbehandlingar kommer att kunna ske integrerat.

Uppsökande verksamhet föreslås upphöra. Individuell information till patienten och omvårdnadspersonalen om munhälsan föreslås ingå i tandhälsoplanen inom det långvariga selektiva stödet för basal tandvård. Patientavgiften föreslås vara 200 kr per besök. Ansvar för munvårdsutbildning till kommunal personal föreslås övergå från regionen till kommunen. Regionen är positiv till förslaget att kommunerna tar över ansvar för utbildning av sin personal. Det blir tydligare för patienterna att det är tandvården som ansvarar för munhälsobedömningen och kommunerna för utbildningen. Region Uppsala anser att det är otydligt i utredningen vem som ska

ansvara för att de patienter som inte har en tandvårdskontakt erbjuds en munhälsobedömning. Region Uppsala befärrar att det finns risker för att äldre patienter med stora omvårdnadsbehov inte kommer att få individuell munhälsobedömning och nödvändig tandvård. Region Uppsala avråder därför från förslaget att upphöra med uppsökande verksamhet för äldre.

Utredningen föreslår att reformerna träder ikraft 15 januari 2026

Tidplanen bedöms vara realistisk för att förbereda reformernas genomförande.

För Region Uppsala

Emilie Orring
Regionstyrelsens ordförande

Johan von Knorring
Regiondirektör